T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/647
KARAR NO : 2024/74
KARAR TR : 04/03/2024

ÖZET: Görev uyuşmazlığına konu edilen adli yargı kararı, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığı gibi bu kararın kesinleşmediği de tespit edildiğinden, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk

K A R A R

Davacı : Z.A
Vekili : Av. H.G
Davalı : Tunceli İl Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 29/05/2023 tarihinde sevk ve idaresindeki ...AAF ... plakalı araç ile trafik kazasına karışması üzerine, Tunceli İl Emniyet Müdürülüğü, Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü, Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliği ekiplerince tutulan 121051 kaza sıra numaralı Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağının, olaya ve gerçeğe uygun düzenlenmediğini, güvenlik kameralarının kayıtlarının incelenmediğini, kaza anında orada olmayan görevli memurun, daha sonra kazaya ilişkin görgüye dayalı beyanları esas alarak bir rapor oluşturmasının hakkaniyete ve yasal düzenlemelere aykırı olduğunu ifade ederek, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali ve kusur oranının yeniden belirlenmesiistemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2 . **Tunceli Sulh Ceza Hakimliği 16/06/2023 tarih ve D.İş. No. 2023/576 sayılı kararı** ile, itiraz hususunda karar verilmesine yer olmadığına karar vermiş, bu karar kesinleşmemiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"Şöyle ki; Maddi hasarlı kaza tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek cezai ve hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belgedir. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 10. maddesi çerçevesinde, Sulh Ceza Mahkemesine görev yükleyen "Diğer Kanun" niteliğindeki 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile bu Kanuna göre çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali için Sulh Ceza Mahkemesine başvurulacağı yönünde hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdari Yaptırımlar" başlıklı 16. maddesinde yer alan idari para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına da girmemektedir. Esasen; maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı düzenlenmesi ile, ilgililerin iptali için başvuruda bulunabileceği, bir idari yaptırım veya tedbir niteliğinde bulunmayan durum (ve/veya delil) tespitinden ibarettir. Özel Kanunlarla çözümü, Sulh ceza mahkemelerine bırakılmış, idari yaptırım veya tedbir niteliği de bulunmayan bu belgenin, adli veya idari yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görülmesi sırasında, o mahkemelerce değerlendirilecek bir tutanak olduğundan, maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın iptali isteminin, bu açıdan da Sulh Ceza Mahkemesinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik "kazası tespit tutanağı, ileride görülecek uyuşmazlıklarda, bir idari işleme veya adli yargının görev alanına giren konularda bir mahkeme kararına konu edildiği takdirde, ilgililerce idari işlem veya adli merciilerce verilen kararın kanun yolu incelemesinde, itirazların ileri sürülebileceği belge olduğundan ve maddi hasarlı trafik kazasının iptali ve kusur oranının yeniden belirlenmesi talebinin Sulh Ceza Mahkemesinin

görevleri arasında bulunmadığından, karar verilmesine yer olmadığına dair karar vermek gerekmiştir."

3. Davacı vekili, adli yargıda verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Erzincan İdare Mahkemesi 01/08/2023 tarih ve E.2023/1148, K.2023/1377 sayılı kararı ile,**2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik" başlıklı 83. maddesinde; "Trafik kazalarına; a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca, b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur. Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.", "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrasında ise;

"İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükümlerine yer verilmiştir.

Karayolları Trafik Yönetmeliğinin, "Trafik Kazalarına El Konulması" başlıklı 154. maddesinde; "Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır, a) Trafik kazalarına; 1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca, 2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek Kaza Tespit Tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma) el konulur..." "Trafik Kazalarına İlişkin İşlemler" başlıklı 156. maddesinde ise; "Trafik Kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır, a) Kaza tespit tutanağının düzenlenmesi; 1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutanaklar soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklamak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir. ..." kurallarına yer verilmiştir.

Yukarıda metnine yer verilen düzenlemeler uyarınca; maddi hasarlı kaza tespit tutanağının, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek idari işlem niteliği bulunmayan bir belge niteliğinde olduğu ve adli yargı yerlerindeki uyuşmazlıkların çözümü sırasında, mahkemelerce değerlendirilmesi gerektiği nedeniyle maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.yeniden tespiti istemine ilişkin davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin (Sulh Ceza Hâkimliğinin) görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 15.05.2023 tarih ve E:2023/262, K:2023/367 sayılı, 07.06.2021 tarih ve E:2021/289, K:2021/353 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1 -a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, dava dosyasının Mahkememizce görevli yargı yerine gönderilmeyeceğinin, davacı tarafından ayrı bir dilekçeyle görevli yargı yerinde dava açılması gerektiğinin davacıya bildirilmesine..."

5. Davacı vekilinin olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü yönündeki başvurusu üzerine, dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkileri, Anayasa'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde gösterilmiştir.

7. 2247 sayılı Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Özel kanun uyarınca hakeme başvurulmasının zorunlu olduğu hallerde, eğer hakemlik görevi hakim tarafından yerine getirilmiş ise bu merci, davanın konusuna göre, yukarıdaki fıkrada yazılı adli veya idari yargı mercilerinden sayılır."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"Olumsuz görev uyuşmazlığı"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir.."

9. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir :

"Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/03/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Başvurunun incelenebilmesi için 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulların bulunması gerektiği tartışmasızdır.

12.Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre, Uyuşmazlık Mahkemesince 14. maddesi kapsamında bir görev uyuşmazlığının incelenebilmesi için, uyuşmazlığa konu edilen karar veya kararların, adli veidari yargı mercilerince ya da hakemliğin hakim tarafından yerine getirilmesinde olduğu gibi yargı merci sayılanlarca verilmesi, adli ve idari yargı yerleri tarafından konusu, tarafi ve sebebi aynı olan davalarda kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş görevsizlik kararlarının bulunması gerekmektedir.

13. Dosyaların incelenmesinden, idari yargı kararı görevsizlik kararı niteliğinde olmasına karşın, adli yargı yeri kararının maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali ve kusur oranının yeniden belirlenmesine yönelik talebin karar verilmesine yer olmadığı gerekçesiyle verilmiş bir karar olduğu ve görevsizlik kararı niteliğindeolmadığı anlaşılmıştır.

14. Diğer yandan, Mahkememizce 25/12/2023 tarihli yazı ile Tunceli Sulh Ceza Hakimliğinin 16/06/2023 tarih ve D.İş.No. 2023/576 sayılı kararının kesinleşip kesinleşmediği, kesinleşmiş ise kararın kesinleşme şerhli örneğinin gönderilmesi istenilmiş, gelen 12/01/2024 tarih ve D.İş.No. 20023/576 sayılı cevabı yazı ile dosyanın henüz kesinleşmediği bildirilmiş, dolayısıyla olayda, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülenkoşulların gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır

15. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak; 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayanBAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

04/03/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Eyüp	Muharrem
GÜLEÇ	TAŞ	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN